

Tervezőgrafikusok 2005

DIPLOMAVÉDÉS AZ IPARMŰVÉSZETI EGYETEMEN

Maczó Péter

Érdekes tapasztalat volt számomra, hogy az idei diplomavédésen a kiállított munkák többsége a könyvek kategóriájába sorolható, bár azon belül a műfaj tág határait feszegetik.

Mindig is úgy gondoltam, és a hallgatóknak is gyakran emlegetem, hogy a tervezőgrafikus sokféle, színes és vonzó feladatai közül a könyv a klasszikus, sőt napjainkig talán a legidőtállóbb alkotás. Mások: a plakáttól a kiállítási grafikáig, a befőttes-cimkétől a cégarculatig mind mulandóbbak emennél. Vajon a látvány teszi? Mint tudjuk, sokkal inkább a tartalom... Egy veretes művel, híres szerzővel társulni a halhatatlanság ígérete. Persze vannak renitensek, mást akarók, becsúgyók, akik e

Molnár Gyula tanszékvezető plakátja a viz kom diplomavédésre készült...

Anev Kámen számítógépes installációja és bemutatóanyagai

klasszikus feladatban is többet, sőt mást akarnak megmutatni. Az egészséges, fiatal tervezőgrafikus már leginkább ilyen. Tucatnyian fejezték be tanulmányaikat ebben az évben, s közülük nyolcan könyvféle munkával diplomáztak. A rendelkezésre álló terjedelem és a kép-

anyag alapján sorra bemutatnám az új tervező grafikusokat. **Anev Kámen:** nos, feladatát tekintve, ő éppen nem könyves. Markáns egyénisége volt a diplomavédésnek. *Médiaanatómia* című utazása nemlétező tévécsatornák spekulatíván bárgyú világába, a tömegmanipuláció oly jól ismert kulisszái közé vezet a vágyait könnyen feladó nézőt, aki az álinformációk között kedvére barangolva egyszerre okosnak és ügyesnek is érezheti magát, de mi (!) tájékozott, és a vizuális kommunikáció minden lidércét ismerő laikusok ebben a fanyar kritikával átítatott világban jó, ha rosszul érezzük magunkat.

Domján Fruzsina saját fordítását felhasználó, így kétnyelvre tervezett *Antonio Tabucchi: Álmaikat álmodom* (azaz Sogni di sogni) kötetének tipográfiája a novellák tartalmához igazodó, mégis egységes tördelési rend-

Dr. Baksa-Soós Vera, a diplomabizottság elnöke ismertetve a kiállítás munkáival

Domján Fruzsina magyar–olasz nyelvű könyve és egyik illusztrációja.

szere épül. Az igényes könyv minden novellájánál más-más szövegkompozíciót mutat be. A kétnyelvű szövegeket egymáshoz kapcsolódó formákba rendezte, külön direkt színnel tervezte. Az elbeszéléseket Fruzsina asszociatív álmokép-improvizációi vezetnek be. A könyv néhány példányban, digitális kivitelezéssel elkészült.

Janka Tamara digitálisan nyomtatott könyve a kiállításon...

Janka Tamara nem bírta a véletlenre: *Nagy Lajos Képtelen természetrajza* frappáns választás volt. Talán túlságosan is. „Az illusztrátor feladata, hogy meghagyja a primer érzékelés és észlelés örömeit, segítse a képzelet kiteljesedését, a látás szocializálódását és a kulturális örökséggel való telítődését... Céloom – írja a tervező – egy

... és a könyvhöz készített plakát

Márkus Regina munkái a diplomavédésen: vármúzeum zászlóterve, az arculati elemek és a kávézó berendezése

olyan gyermekkönyv létrehozása volt, amelyben az irodalmi szöveg, a tipográfiai megjelenés és a képi elemek egymásra épülve, egy egységet alkotva egészítik ki egymást”.

Márkus Regina lokálpatrióta, és most már azt is elmondhatjuk, kiváló grafikus, aki Simontornya (a szülőföld) és leginkább annak vármúzeuma számára tervezett arculatot. Alaposan végiggondolt, s ami még inkább érnyte: az élet valóságos lehetőségeihez (itt egy vidéki kisváros és múzeuma anyagi lehetőségeire tessék gondolni) mért munkája kevés elemmel, tudatosan épülő jelrendszerével, annak széles körű alkalmazásával, a realitást megőrizve és megmutatva alkotott alkalmazásra méltó tervet. Nemcsak a szokásos kellékeket (emlékmát, logót és kisnyomtatványokat) tervezte meg, hanem a helyszín kínálta adottságokat bemutató katalógust és egy helyi kávézó arculatát is a vármúzeum látványtervéhez illesztette. A legtöbb, amit kívánhatunk, hogy a valóságban is találkozunk munkájával.

Remsey Dávid – rendezés közben...

Remsey Dávid illusztrációiból készített posztere és a négy, különálló dosszié, amelyben az egyes találmányokat bemutató füzetek vannak.

Remsey Dávid diplomamunkája kicsit más: fikcióra épülő valóság. Egy fantasztá (név szerint Nagyörszi László) furcsa és szórakoztató ötletei nemesednek meg, s kelnek végre életre bizarr terveinek, képtelen találmányainak kis képes füzetekké formált világában. Jókedvű fricskák és rutinos stílusgyakorlatok egyszerre.

Szórakozva ámul, s arra gondol a kedves olvasó: lám ez a találmány nekem is eszembe jutott már...

E diplomamunka életre keltésében igazán stílusosan – és ön-

...és a bizottság is munkában

Schlosser Kornélia kisgalériához készített arculattervének nyomtatványai

zetlenül – a Magyar Szabadalmi Hivatal segített.

Schlosser Kornélia két lábon álló, realista. Arculattervével egy éppen most születő kisgaléria életét szeretné szebbé, talánha egységesebbé is varázsolni. A logó és a különféle kisnyomtatványtervek a választott grafikai motívum és szín alkalmazásával illeszkednek, de azon túl a szabad komponálás eseti lehetőségeit is felkínálják.

Stark Attila – mindenkifelett szubjektív, s mint ilyen, szubjektív képregényt készített. A cím talán sokat is sejtet: *Kula Jani kalandjai*. Azért előre ne fantáziáljunk, mert érhetnek meglepetések! Tény, a tervező szabad

Szabó Balázs diplomamunkája (felső képen) és Stark Attila kiállítási anyaga (jobbra és fent)

Szabó Levente sejtelmes dokumentum-fotó-grafikája a *Piknik az árokparton* című diplomamunkájából

szárnyalása az anyag felett abszolút pozitív életérzést sugall. Az első oldalak a *szeretem* szó köré fűzött, többnyire spontán firkákban kavargó apró rajzokkal kezdődnek. Majd az emberi érzelmek és vágyak kendőzeten vállalásával egy öntörvényű fiatal alkotó kicsit magamutogató és néhol csupán naivan őszinte, máshol rafináltan vaskos, sőt provokatív burjánzásával teszi kétségessé az erkölcs napjainkra amúgy is bizonytalanná vált igazságait. Ebben az egy-egy szóval dekorált képi kavargásban úgyszólván ezek a szavak a leghétköznapibbak. **Szabó Balázs** *Res inexplicabilis*. Zsebkönyv, azaz inkább: szubkulturális kalauznak titulálta diplomamunkáját a szerző. Ezt a sajátos hangulatú kötetet gra-

fikai közterek és azok parafrázisai díszítik. A kötet alapja egy térkép, mely kalandozásunk során „a vizuális világba vezet és kapcsolatot teremt a tartalom, a címszó és a képek között” – a tervező kedve és ifjú érklődése szerint. Világa már az első találkozásnál érzékelteti a dolgok egyéni logikáját, a személyes indíttatás élményét... **Szabó Levente** *Piknik az árokparton* (részben cirill, amennyiben piknik) című filmkoncept könyve azért egészében könyv. Háborús idők eső áztatta, nap-szította dokumentumaira emlékeztet. A *Solaris* és a *Stalker* után talán képi világa sem ér váratlanul. A ma már – egyáltalán nem életidegen katasztrófa-érzés suhan át rajtunk, és megérint valami kellemetlen

Rövid intermezzo védés közben...

Szabó Balázs anyagából

bizonytalanság. Nyirkos, ködös, ám technikai perfekciójában is sivár világ képét érezzük: egy fantasztikus valóságot – amit nem kívánok magamnak. Sebb jövőt, ha csak látványtervben is! **Székács Gyöngyvér** igazán megelgett: **Parti Nagy Lajos** írásainak felhasználásával egy frap-páns, néhol éppen tárgyiasult képeivel sziporkázó könyvet készített diplomára. Sokkal gátlásosabbnak gondoltam. Érti és jól alkalmazza, néhol kifacsarja a témát. Különös és sajátos reflexióival, egyéni hangvételével egyszerre teszi képpé a tárgyat, talányos rajzzá az olvasmányt és olvasmánnyá ingerlően színes képeit. Minden gratulációt megérdemel.

Vörös Krisztián már diplomamunkája megválasztásával sejteti, nem kezdő a porondon. Az Örkeny Színház darabjaihoz készített plakát és kiegészítő kiadványokból álló sorozata afféle stílusgyakorlat is. A színházi arculat keretébe illesztett tervek a konkrét szövegek tipós megoldásán túl a műfaj (itt plakátok), a darabok (azaz a színművek) mondanivalójának minél pontosabb megfogalmazására koncentrálnak. Ismerjük, profizmussával is egyetértünk... **Zárdai Márta** egy külön világ. S bár könyve amolyan alapmű: **Homérosz Odüsszeiája** ebben a tolmácsolásban itt-ott kilóg a klasszikus köntöséből. Szerencsére. Tehette volna jobban is,

A védés nehéz pillanatai...

Székács Gyöngyvér diplomamunkájából a kötethez készített tárgy-festmények és a könyv, amelynek szövegét Parti Nagy Lajos írásaiból válogatta

Diplomázók az eredményhirdetésen

Vörös Krisztián néhány színházi plakátja és azok katalógustervei (lent és jobbra) láthatók

de ne legyünk nagyravágók: ez a kötet önmagában egy hatalmas falat. Különösen egy diplomázó hallgatónak! A fekete-vörös alakos vázák illusztrációs ötlete mindenképp dicséretes, mint ahogy a fejezetek kezdetén alkalmazott folyamatos cím-áttördelése is jó gesztusok. Zá-

róvizsgaként nagy utazás volt, csupa új ismerettel. Megéri hát könyvet csinálni. Legyen az kalandos út, vagy csak az önmegvalósítás röpké öröme. Néha – talán – elvezet a maradandóságba. Ezek azonban nemcsak egy grafikusművész hívságai...

Zárdai Márta nagy klasszikus utazása Homérosz, Odüsszeusz és Gutenberg nyomdokain – a könyvtervezésben...

A diplomavédésen készült fotók Oravecz István munkái